

עד רבינוביץ
פעיל השומר הצעיר אישר

עד רענן
מפקד אצ"ל נזכר

החמיר בעונש עד כדי שליחה למאסר, או להסיל פיצויים כבדים במשפט אורחי. הודיע תמיר: "אני ארוש לשלוח את עורכי דבר השבוע לבית-הסוהר!"

הטענה שנעלמה. בסוף היום הראשון של החקירה הצולבת, נשארה עמדת אבנרי בלתי מעוררת. קבע הוא: "אני מאמין כי אלי תבור נחטף על-ידי שרות הבטחון, או מוסד הקשור עמו." התלוצץ כספני: "מציגים עכשיו מחזה בשם נחטף אותו בשקט!" השיב אבנרי: "אפילו לזה אינכם מסוגלים!"

אחרי סירובו של דבר השבוע להודות באשמה, להתנצל ולשלם פיצויים, היה מובטח לחוספי תבור כי הרעש יוסיף להיות ממושך. בעוד שכספי הודיע שימשיך ב"חקירת שתי-וערב ימים תמימים, לא יכול היה להסתיר עובדה פשוטה: ביום הראשון של החקירה הנמרצת לא העלה אף צל של הוכחה לצדקת הטענה של מנגנון-החושך נגד אבנרי וחבריו, לא העז אפילו לחזור על הטענה בפירושו.

מכסים

מדיניות ההפרדה

"אינני יודע איך תסתדרו אם תהיו סה לבד", אמר פעם הנציב העליון הבריטי האחרון, סיר אלן קנינגהם, לנשיא חיים ויצמן: "לנהל סכסי מדינה אי אפשר ללא מוד, לשם כך דרושים מסורת וטקט!" עשר שנים אחרי שהגנרל הבריטי עזב את הארץ, הוכיחו מארגני הסכסים הישראליים כמה צדק. בזה אחר זה הצהירו דמויות מרכזיות במדינה, כי היחס אליהם בשעת סכסים רשמיים נראה להם כמעליב. ראשון הנעלבים היה נשיא ההסתדרות הישראלית, ד"ר נתן גולדמן, אשר סירב לחותם במסדר צה"ל בירושלים, אחרי שהמארגנים לא הרשו לו להגיע לאצטדיון במכוניתו.

ראש הממשלה, דויד בן גוריון, לא פיגר. גם הוא מיהר להכריז בבדיחות-דעת מעורר שם קמה נעלב, כאשר מארגני סכס פתיחת קריית האוניברסיטה בירושלים לא הועדו לו מקום במרכז בימת הכבוד, אלא דחקוהו לתוך שבכת עץ בפניה.

תרבות זרה. השבוע הצטרפה לרשימת הנעלבים דמות נוספת: רחל בן-צבי. אשת נשיא המדינה רבת-המרץ, שפכה את זעמה על מארגני עצרת היובל ה-75 של המושבה נס-ציונה.

בסכס הפתיחה של בית-הספר לדיג מבואות ים, ליד כפר ויתקין, הצהירה ברוב רגש: "בעלי ואני נעלבנו מהתכנית האמנונית שהוגשה בעצרת (בנס-ציונה) ביום שלישי. במפגש נעקבו אחרי ההופעות שבלטו בחיקוי לתרבות זרה וריקודים זרים. הופעת להקה עוררה צחוק מלאכותי. בייחוד רגזה רעית הנשיא על אי-שיתוף נועד מקומי בתכנית, שהיתה חסרת כל ערך חקלאי, תרבותי או מקורי."

יודעי דבר, שעקבו אחרי התפרצותה של רעיית הנשיא חייכו. לדעתם היתה סיבה נוספת למפגש-גשפה של רחל ינאית, בשעת הטכס הפרידו הסדגים בינה לבין הנשיא, הושיבו אותו על הבימה, תוביל אותה (החשך בממד 9)

רבינוביץ, גבר מרצין בן 51, עטור שערות שיבה, שזיהה את עצמו כמהנדס, איש מי פא"י לשעבר ואחר-כך מפעילי השומר הצעיר, קורא קבוע של העולם הזה. שניהם העידו כי הרושם המתקבל מרשימת דבר השבוע היה אמנם זה שנרמז בה: שהחטיפה בוצעה על-ידי אורי אבנרי ושלום כהן. רענן, אחד מקרבנות הסיוון, הוסיף פרט אישי מענין: חטיפת תבור הזכירה לו בדיוק את חטיפתו שלו, לפני עשר שנים, ברחוב ירושלמי, על-ידי אנשי השי"ש שהכניס סוהו בכוח למכונית והלבישו שק על ראשו.

"תביא את ההקלטות!" האחירה התחממה כאשר קם אבנרי, עלה על הדוכן, אישר בשקט שהיה חבר באצ"ל עד שנת 1941, שירת אחר-כך כחייל בחי"ש ההגנה, נפצע בקרבות, עבד אחר כך בהארץ. כתב בו מאמרים ראשיים.

תמיר: האם חספת את אלי תבור?
אבנרי: לא.
תמיר: האם חברי המערכת חספו אותו?
אבנרי: לא.
תמיר: האם היית אי פעם בדיעה שתבור חטף את עצמו?
אבנרי: לא.

החקירה ארכה כרבע שעה בלבד. תמיר התישב, פינה את הירידה מיכאל כספני. הי קהל שהתאסף באולם, רובו עתונאים ואנשי שב"ב, עצר את נשימתו. היה ברור כי עתה תוטלנה הפצצות הרועמות, שתקרענה את הי מסחה מגל פני העורכים שביצעו פשע כה חמור נגד כתבם שלהם. אולם השעות הראשונות היו מאכזבות. כספני נראה כאדם שאין בידו עובדות, והי מגשש באפילה, מנסה לתפוס את ירכו בנקודות קטנות שלא נשארו חרותות בזכירונו. כשרצה כספני לדעת בדיוק מה אמר שלום כהן לאורי אבנרי בטלפון, בערב הי חטיפה, השיב אבנרי קצרות: "מה אתה שואל אותי? חבריך מקליטים את כל שיחור תינו. תביא את ההקלטה ושמע מה בדיוק נאמר."

"לשלוח לבית-הסוהר!" ההכרעה האמיתית היחידה של אותו יום התחבאה בי מקום אחר. מעטים באולם הבחינו בה או הבינו את חשיבותה. למרות שהמסיר על אבנרי עשרות שאלות, בחלקן חוזרות על עצמן, כדי להטיל ספק בתום-הלב שלו ושל חבריו בפרשת החטיפה, נמנע בקפדנות מלהאשים אותו בגלוי בחטיפה. פה, תחת זאת פיזר סביבו מסך של חשך דות גרמזים, מבלי להתחייב בטענות מורחשיות.

תבע תמיר: "כספני רשאי לשאול שאלות מסוג זה, רק אם הוא טוען בפירושו כי אמנם חספו עורכי העולם הזה את תבור, אני דורש כי כספני יוחר על שאלות אלה, או שיקום ויכריז בפירושו שזאת תהיה טענתו!"

כספני ניסה להתחמק, סירב לענות, נדרש לבסוף על-ידי השופט ד"ר יוסף מגוריכהן להשיב. בלית ברירה, כדי לקנות את הזכות להמשיך בשאלות המחשידות, אישר כי יטען שדבריו דבר השבוע היו נכונים. היה זה נצחון חשוב לתביעה. כספני לא רק גילה את קו ההגנה בשלב מוקדם זה, אלא אף גאלץ לשחק מישחק מסוכן לשול-חיו, כי לפי החוק הבריטי, לאשם או פרק ליטו התזורים בבית-המשפט על השמצותיהם מבלי ללתיכיתם, מוביחים בזאת זדון. בי מקרה זה נוהגים השופטים הבריטיים לי

מתן הוראות על פתיחת תיקים נגד חשודים אחרים בפשעים ובקבירות.

פרשת תבור

נחטף אותו בשקט

בימי השיא הרותח של סרשת חטיפתו של אלי תבור, התרכזו כל דוברי מנגנון-החושך בטענה מוחצת אחת: החטיפה בוצעה על-ידי עורכי העולם הזה עצמם, כדי להמריד את דעת-הקהל נגד "מוסדות הבטחון". השבוע ניתנה לדוברים אלה הזדמנות של זהב להוכיח את טענותיהם. על דוכן העדים עלה מרצונו החופשי האיש שהואשם ב"רקמת המזימות החשורות. הוא הכניס את ראשו לעינת-החנק של מאשמימו. אולם העניבה לא נסגרה.

עורך במחתרת. הוגג שמואל תמיר ומיכאל כספני הפך כמעט למוסד ישראלי. אולם דווקא בין אורי אבנרי, העורך הי ראשי של העולם הזה, לבין מיכאל כספני, פרקליט משפטי קסטור-עמוס-מוסיונון, נערך בפעם הראשונה, המאורע: שמיעת התביעה הפלילית שהוגשה על-ידי עורכי העולם הזה נגד הוצאת דבר ועורכי דבר השבוע, שטענו בשבועונים כי עורכי העולם הזה חספו את אלי תבור בעצמם ומסרו הודעות כוזבות למשטרה.

הופעתו של כספני באה במפתיע. הוא הרחיק ברגע האחרון ממש את פרקליטו הקבוע של דבר, שהופיע בישיבות הסכניות הראשונות של המשפט. הסיבה היתה כפולה: לאפשר תיאום טוב יותר עם אנשי מנגנון-החושך, עמם קיים יחסים הדוקים במשפט עמוס, וכדי להעמיד נגד תמיר יריב שלא יידרס במכה הראשונה.

כבר ההתחלה היתה עגומה למדי. משה בן-אלול, העורך האחראי של דבר השבוע, סירב להודות אפילו בתפקידו, דרש שתמיר יוכיח כי אמנם הוא עורך דבר השבוע. כמוהו התחבא גם בעל הרשימה יהודה יערי ("יודיוד"), שסירב להודות שכתב אותה.

בזה אחר זה עלו על דוכן העדים מרכזי רענן, בן 35, גבר גבה-קומה ויפה-תואר, לשעבר מפקד אצ"ל בירושלים, ובנימין

גם המדינה היחידה בעולם, מאז רוסיה הי צארית, בו זקוקים העתונאים לאישור מטעם המשטרה כדי למלא את תפקידם. הדבר הונהג כמעט במקרה לפני כמה שנים, כשהחלה לשכת העתונות הממשלתית, הכפופה למשרד ראש הממשלה, להוציא תעודות עתונאים. הודיע או יחזקאל סהר: המשטרה לא תכיר בתעודות אלה, אם לא תסביע עליהן מראש את חותמתה.

טען המפקח: השוטרים הם כל כך מטומי-טמים, עד שאי אפשר לדרוש מהם להבין מה זאת תעודת עתונאי. רק אם יראו במו עיניהם את חותמת המטה הארצי, יבינו שעליהם לתת לבעל התעודה גישה חופשית למקומות הפשע ולטכסים רשמיים. העתונאים הסכימו. מאז קיבלו מדי שנה את תעודותיהם רק אחרי שהמטה הארצי שב עליהן את חותמתו ואת חתימת קציניו. למעשה ניתנה ליחזקאל סהר זכות הויטו על פעולתו של כל עתונאי.

עשב על היריבים. השנה, אחרי ש"התקפות העתונאים על צמרת המשטרה הגיעו לשיאן, נזכרו סהר ושות' מה רב הכוח שהופקד בצורה זו בידיהם. הם פשוט עיכבו את התעודות של אותם העתונאים שהעלו את חמתם, הודיעו ש"צמח עשב" על ידיהם עד שיקבלו את התעודות. אולם אחרי איום בהגשת צו-על-תנאי לבית-הדין הגבוה ל"צדק נכונע ללא תנאי."

מאבק חריף יותר התלקח במקום אחר. אגודת העתונאים, המקפידה בדרך כלל למלא את צדו השלטוני, תבעה כי תיתן לעתור נאים הזכות לראיין אורחים בשרה-התעופה בלוד ליד מדרגות המטוס. קציני השדה סירבו לתת להם לצאת מאולם ההמתנה. הסיכסוך הגיע עד לשולחנו של מאיר גוביק, הקצין שתפקידים מיוחדים והמקשר עם מנגנון-החושך.

תשובתו של גוביק היתה חדר-משמעותי. בין העתונאים ישנם אנשים שהם בוגדים במדינה, הודיע קצרות. "לא ניתן לעתור נאים את הזכות להתקרב למטוסים!"

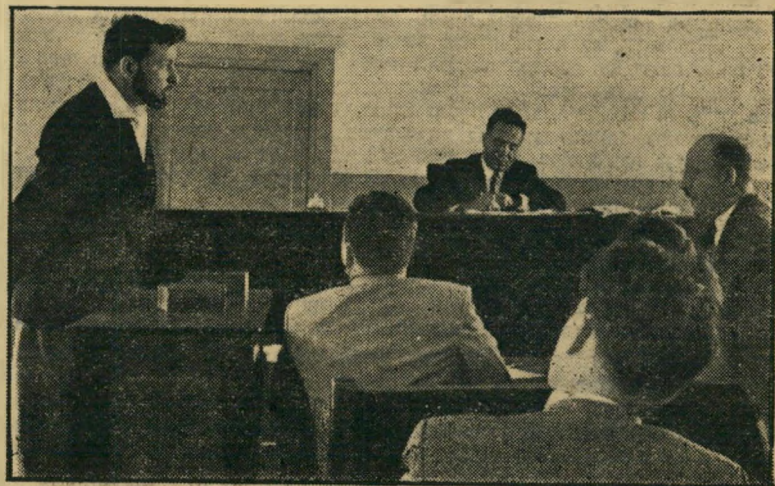
משטרה

סכה יעשה לאיש

"אני מוצא שהביאו לפני הוכחות מס' פיקות ומהימנות כדי להעביר את דינו של הנאשם לבית-דין מחוזי... על-מנת שישפט שם (בארבע האשמות של שבועת שקר) ועד לבירור משפטו יצא הנאשם ב"ערבות שני אנשים, כל אחד בסך 500 ל"י, הכריז שופט-השלום ד"ר יוסף מגוריכהן."

היתה זאת הפעם השניה ששופט מוסמך החליט כי יש הוכחות לכך שעמ"מ יוסף זינגר שיקר ארבע פעמים בשבועה בבית-המשפט, כדי להפיל בודון כפח את זאב שטיינברג, קרבנו של יחזקאל סהר. הראשונה שקבעה זאת היתה מינה שמיר, עת זיכתה את שטיינברג עצמו מכל אשמה. חיוור כסיד קם זינגר ממקומו, עצור באופן טכני (העולם הזה 1071). הוא שוחרר ב"ערבות. ואו החלה פרשה מורדה יחידה ב"מינה בארץ. בעוד שכל פקיד ממשלתי קטן מודה אוטומטית כאשר נתחת נגדו חקירה משטרתית, היה עמ"מ זינגר בן-חסותם של סהר ואנשיו, הפקיד הראשון בישראל ש"הוסיף לכהן בתפקידו האחראי — ראש הענף הפלילי במחוז המרכז — אחרי ש"הועמד לדין לפי צו של בית-משפט.

האיש המצפה למשפט על פשעים, שהעונש המבטימלי עליהם הוא 28 שנות מאסר, ממשיך לנהל את עבודתו — בין השאר

דווקא כספני אבנרי (במרכז): השופט מגוריכהן
"אפילו לזה אינכם מסוגלים!"